

NORDISKT FRILUFTSLIV I ETT KULTURSOCIOLOGISKT PERSPEKTIV A, 20poäng

Scandinavian Outdoor Education from a Cultural-Sociological Perspective, 20 credits -30 ECTS

LADOK-KOD: FID049

BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen ges som fristående kurs i samverkan med Idrottshögskolan, Göteborgs Universitet, Örebro Universitet, Universitetet i Odense, Universitetet i Åhus, Köpenhamns Universitet, Norges Idrettshögskola samt Högskolen i Telemark, Bø.

Utbildningsområde:

Idrott

Ämne:

Idrott

Nivå

21-40 p

SYFTE/MÅL

Kursen syftar till att utveckla en förståelse för det nordiska friluftslivet genom ett komparativt förhållningssätt. Vidare syftar studierna till att utveckla en analytisk och reflekterande förmåga vad gäller komparativa studier ur såväl ett historiskt, politiskt och förvaltningsmässigt, sociologiskt som pedagogiskt perspektiv. Genom studierna skall de studerande få inblick i det praktiskt levda friluftslivet i Norden, de skall tillägna sig kunskaper om både det som är friluftslivstraditionen i det enskilda landet och det som utgör utvecklingstrender nationellt och internationellt. Det praktiska friluftslivet utgör en kontext för erfarenhetsbaserad kunskap om tradition och trend, men syftar också till att öka förståelsen för utomhuspedagogik och inte minst miljöfrågor. Kursen omfattar även skriftliga uppgifter i anslutning till det praktiska friluftslivet och utgångspunkten är ett komparativt perspektiv på nordiskt friluftsliv. Friluftsliv som kulturellt fenomen belyses genom betoning på likheter och skillnader i de olika nordiska länderna:

- Likheter i aktivitet – det traditionella, det typiska samt olika trender.
- Friluftslivets historia.
- Omfattning, organisation och sociala skiljelinjer.
- Politiska perspektiv på friluftsliv.
- Friluftslivsförvaltning och förvaltningen av naturen.
- Perspektiv på undervisning/vägledning i friluftsliv i Norden.

INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Introduktion till nordiskt friluftsliv, 4p (7 ECTS)

Introduction to Scandinavian Outdoor Education

Delkursen innebär en introduktion till kunskapsområdet och ger en översikt över friluftsliv i Norden. Olika centrala begrepp inom kunskapsområdet belyses och analysredskap som kan användas för att se på friluftsliv i de olika nordiska länderna diskuteras och utvecklas. Olika tiders och olika kulturers syn på och användning av naturen tydliggörs. Kön- och klassperspektiv är centrala.

- Kulturanalys
- Vägledning i friluftsliv
- Trender
- Planering

Friluftsliv i Danmark –Trend och Tradition, 9p (13 ECTS)

Danish Outdoor Education -Trends and Traditions

I modulen ges praktiska exempel på friluftsliv i Danmark och utgångspunkt tas i konkret praktik som uttryck för det typiska/det nationella/det kulturella. De studerande erhåller insikt i både det traditionella danska friluftslivet och ett perspektiv på trender inom danskt friluftsliv. De studerande ges vidare en inblick i ”det danska sättet” att arbeta med friluftsliv, vilka förvaltningsmässiga och politiska perspektiv som gör sig gällande samt perspektiv på hur friluftsliv tillämpas i Danmark både privat och offentligt.

Exempel på praktiskt friluftsliv:

- Kustfriluftsliv
- Friluftsliv i kulturlandskapet

Friluftsliv i Sverige – Trend och Tradition, 7p (10 ECTS)

Swedish Outdoor Education - Trends and Traditions

I modulen ges praktiska exempel på friluftsliv i Sverige och utgångspunkt tas i konkret praktik som uttryck för det typiska/det nationella/det kulturella. De studerande erhåller insikt i både det traditionella svenska friluftslivet och ett perspektiv på trender inom svenskt friluftsliv. De studerande ges vidare en inblick i ”det svenska sättet” att arbeta med friluftsliv, vilka förvaltningsmässiga och politiska perspektiv som gör sig gällande samt perspektiv på hur friluftsliv tillämpas i Sverige både privat och offentligt.

Exempel på praktiskt friluftsliv:

- Friluftsliv på is
- Friluftsliv i tätortsnära natur
- Utomhuspedagogik

Lärprocesserna karaktäriseras av betydande inslag av självstudier och interaktiva processer (projekt, grupparbeten, IKT m m) för att uppmuntra de studerande till att utveckla såväl ämneskompetens som social- och formuleringskompetens. Dessutom förekommer undervisning i form av föreläsningar, seminarier och inte minst omfattande praktiska, laborativa övningar i naturen. Kopplingar mellan teori och praktik betraktas som ytterst viktiga.

EXAMINATION

Formerna för examination varierar med hänsyn till kursernas innehåll och utformning. Examination sker genom skriftliga, muntliga eller praktiska tentamina, varvid enskilda prestationer skall framgå. Tre gruppuppgifter, ett från varje land, ska skrivas och de bedöms av extern bedömare. Fem examinationstillfällen tillhandahålls.

Som betyg på varje delkurs samt på kursen som helhet används något av uttrycken Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. Arrangerande lärosäten använder ECTS-skalan som underlag.

FÖRKUNSKAPSKRAV

Studenten skall, med godkänt resultat, ha genomgått lärarutbildningens andra år eller motsvarande.

URVAL

Speciell hänsyn tas till sökandes studieresultat samt tidigare erfarenheter av friluftsliv och övrig pedagogisk erfarenhet.

IKRAFTTRÄDANDE

Denna kursplan gäller för studenter antagna fr o m hösten 2005

KURSLITTERATUR

Sandell, Klas, Sörlin, Sverker. (red.). (2000). *Friluftshistoria – från ”hårdande friluftslif” till ekoturism och miljöpedagogik*. Stockholm: Carlssons Förlag.

Sandell, Klas, Öhman, Johan, Östman, Leif (2002). *Miljödidaktik. Naturen, skolan och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.

Szcepanski, Anders, Dahlgren, Lars Owe. (1997). *Utomhuspedagogik – boklig bildning och sinnlig erfarenhet*. Linköpings universitet.

Statens stöd till friluftsliv och främjandeorganisationer. Ds 1999:78. Stockholm: Regeringskansliet, Kulturdepartementet. (utdrag)

Nordiskt friluftsliv i praktiken, 18 poäng

Andersson, Björn, Kärrqvist, Christina, Löfstedt Arne, Oscarsson, Vilgot, Wallin, Anita (1999). *Tema Tillståndet i världen. Nationell utvärdering 98*. NAspektrum nr 21. Göteborgs universitet: Institutionen för pedagogik och didaktik.

Angelöv, Bosse, Jonsson, Thom (1994). *Individ och miljö: att utveckla och stimulera människors miljöengagemang*. Lund: Studentlitteratur. s 63-193.

Bischoff, Annette (1996). *Friluftsliv, ungdom og personlig udvikling*. Speciale, Københavns Universitet.

- Bischoff, Annette, Mytting, Ivar (2001). *Bruken av friluftsliv*. Högskolen i Telemark.
- Brügge, Britta, Glantz, Matz, Sandell, Klas. (1999). *Friluftslivets pedagogik*. Stockholm: Liber.
- Edman, Stefan; Klein, Jan (1997). *Vårt hem i universum. En berättelse om utveckling och miljö*. Lund: Studentlitteratur.
- Eichberg Henning m fl (1986). *De grønne bølger. Træk af natur- og friluftslivets historie*. Bavnepanke.
- Friluftsrådet. (1993). *Utebildning – Naturligtvis*. Växjö: Friluftsrådet & Stiftelsen Håll Sverige Rent.
- Grahn, Patrik (1998). *Egen härd – Guld värd*. SLU Institutionen för landskapsplanering, 88:8. Alnarp.
- Holm, Lennart, Schantz, Peter (Red.). (2002). *Studier av Nationalparken – natur och kultur i urban miljö*. Stockholm: Formas.
- Madsen, Bent Leicht (1988). *Børn og unge*. Köpenhamn.
- Melbye, Mats (1997). *Friluftsliv i vinterfjellet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Mytting, Ivar, Bischoff, Annette (1999). *Friluftsliv*. Oslo: Gyldendal.
- Møller Kristensen, Thomas m fl (1995). *Mennesket og naturen*. Odense: Odense Universitetsforlag.
- Sandell, Klas (1997). *Naturkontakt och allemansrätt: Om friluftslivets naturmöte och friluftslandskapets tillgänglighet i Sverige 1880-2000*. Svensk Geografisk årsbok, Vol 73, s 31-65.
- Sörlin, Sverker (1991). *Naturkontraktet. Om naturumgängets idéhistoria*. Stockholm: Carlssons Förlag.
- Tordsson, Björn. (1999). *Perspektiv på friluftslivets pedagogik*. Örebro universitet: Institutionen för idrott och hälsa.
- Dessutom kompendium om totalt cirka 150 sidor som utarbetas av respektive kursansvariga lärare.